

SINDIKATI O RESOLUCIJI 84

Nekje preveč črnogleda, drugje premalo stvarna

Osnutek resolucije o politiki uredničenja družbenega plana občine za prihodnje leto je bil glavna tema razgovora članov predsedstva bežigrskega sindikalnega sveta na nedavnem sestanku. Člane je z osnovnimi potezami gospodarjenja v prihodnjem letu seznanil Kosta Bizjak, podpredsednik bežigrskega izvršnega sveta. Zbrane je opozoril, da pripravljajo izvršni svet resolucijo, ko republiške in vezne usmeritve za leto 1984 še niso dokončno izoblikovane, v Ljubljani pa so osnovni kazalci razvoja v prihodnjem letu usklajeni.

Sindikalisti so izrekli vrsto pripomb k resoluciji. Motilo jih je, da so družbeni proizvod, dohodek in industrijska proizvodnja preizkušeni, previsoki pa je po njihovem mnenju predvideni izvoz v prihodnjem letu, saj ga celo letos dosegamo precej manj, kot smo načrtovali. 20-odstotna inflacija in 25-odstotna povečanje cen, ki jih predvideva osnutek, so pa mnenju članov predsedstva le želje, ki bodo težko uredničene. Prav tako jim ni šlo v račun, da se prihodnje leto zaposlovanje ne bo prav nič povečalo, po drugi strani pa osnutek resolucije jasno določa pogoje pod katerimi lahko delovne organizacije vseeno zaposlujejo nove ljudi. Ničelno zaposlovanje pomeni pravi alarm za sindikat, je dejal razpravljalec, zato je treba pregledati, kako je z zaposlovanjem v regiji. Če je povsod predvideno nespremenjeno število zaposlenih, pomeni, da se bo armada brezposelnih prihodnje leto še povečala.

Kosta Bizjak je že na seji odgovoril na nekatera vprašanja

iz razprave. 18 odstotno povečanje izvoza v prihodnjem letu je predvideno predvsem zaradi možnosti uvoza. Ničelno zaposlovanje pa ne pomeni, da se na tem področju ne bo nič dogajalo. V letošnjem letu in že prej so bili trendi zaposlovanja takšni, da mnoge organizacije združenega dela po odhodu svojih delavcev drugam ali v pokoj niso zaposlovale novih. Tako se je na eni strani število zaposlenih manjšalo. Na drugi strani pa so druge organizacije združenega dela iz upravičenih razlogov, ki jih predvideva tudi osnutek resolucije za prihodnje leto, zaposlovale nove delavce. Celoten seštevek teh gibanj pa ni bil v prid povečanja števila zaposlenih na sploh, zato predvidevamo enako ničelno rast tudi prihodnje leto.

Člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta so na koncu v stališčih o osnutkih resolucije za prihodnje leto med drugim poudarili, da na področju izvoza organizacije združenega dela še niso izkoristile vseh možnosti. Izvoz naj zares postane obveza za vse. Poudarili so, da je zmanjševanje zaposlenih v režiji sicer ugodno, nesprejemljivo pa je, da ne povečujemo števila zaposlenih v proizvodnji, skratka da ne zaposlujemo produktivno. Produktivnost naj bo tudi prihodnje leto tolikšna, da bodo zaposleni delavci socialno varni, saj bi bil v nasprotnem primeru po besedah Eda Krofca, predsednika občinskega sindikalnega sveta, edina družba na svetu, ki bi zaposlenim nudila socialno pomoč! Člani predsedstva so ponovno opozorili, da bi veliko novih delovnih mest nudilo tudi pospe-

šeno oživiljanje drobnega gospodarstva. Še naprej bo treba krepiti združevanje dela in sredstev v sorodnih organizacijah združenega dela, zaustaviti padec realnih osebnih dohodkov ter dosledne uveljavljati nagrajevanje po delu in rezultatih dela. Sindikalni delavci so se zavzeli tudi za temeljito izvajanje politike gospodarske stabilizacije v prihodnjem letu. Paziti moramo le, so dejali, da ne bodo na področju družbenih dejavnosti ogroženi osnovni življenjski interesi nas in naših otrok, predvsem v zdravstvu, vzgoji in izobraževanju. Resolucijo je obravnaval tudi občinski svet zveze sindikatov.

V. P.

Pogovarjali smo se z Anko Krpan, Jožetom Zverom, Milošem Modicem, Zuhro Lovič in Marijo Zemljak (od leve proti desni).

MLADI O SEBI IN SVOJI ORGANIZACIJI

Težave rešuje vsak po svoje

Te dni razpravljajo bežigravske osnovne organizacije mladine o aktualnih idejnopoličnih vprašanjih položaja družbenopolitičnega organiziranja in delovanja mladih. Zapleten naslov, a v bistvu gre za pretehtanje težav, s katerimi se srečuje mladinska organizacija danes in za probleme mladih na sploh – za težave, ki niso samo mladinske, ampak se z njimi spopada vsa družba. Omenjena tematika bo obravnavana tudi na naslednji seji centralnega komiteja ZKS.

Na bežigraski občinski konferenci mladine so sredi oktobra ugotovili, da so mladinske organizacije tudi ob teh razpravah zaspale. Samo osnovna organizacija mladine v vrtcu Mladi rod se je do sredine meseca stvari lotila resno in zavzeto. Na Zboru občanov pa smo se odločili, da nekaj mladincev povabimo v uredništvo in spregovorimo z njimi o mladih danes. Pogovarjali smo se z ANKO KRAPAN, dijakinjo 4. letnika srednje vzgojiteljske šole, JOŽETOM ZVEROM, mentorjem mladinske organizacije in domske skupnosti v Domu učencev Srednje gradbene šole Ivana Kavčiča, MILOŠEM MODICEM, bodočim steklarjem, sicer pa dijakom 2. letnika Srednje gradbene šole Ivana Kavčiča, ZUHRO LOVIČ, tajnico direktorja v tozdu Bolnišnice Zavoda za rehabilitacijo invalidov ter predsednico mladinske organizacije v tozdu ter z MARIJO ZEMLJAK, vzgojiteljico v vzgojno-var-

stveni organizaciji Mladi rod ter predsednico mladinske organizacije. Pogovor je vodila in zabeležila Vida Petrovčič.

V pogovorih z mladimi je ališati, da jih najbolj tare problem brezposelnosti. Kaj o tem menite vi, tako tisti, ki se še šolate, kot tisti, ki že imate delo in s tem tudi možnosti, da ustvarjate nova delovna mesta svojim vrstnikom?

JOŽE ZVER: Nezaposlenost mladih je prav gotovo zelo pereča. V gradbeništvu na primer smo še pred leti predvidevali, da bomo lahko nudili delo veliko več mladim, kot to zdaj zaradi omejevanja naložb lahko zares storimo. Načrtovati je torej na tem področju težko. Potem je tu štipendiranje, ki naj bi praviloma spodbujalo mlade, da se odločijo za nek deficitaren poklic, vendar preizkušnje štipendije prav gotovo niso stimulative. Poleg tega pa se tudi iskalcem zaposlitve ne odločijo za vsako delo. Če bi jim šlo zares za nohte, bi se oprili vsakega posla. Vsi pa stremijo le za boljšim zasluzkom. Nekaterim celo do denarja ni. Latos so menda vinogradniki ponujali 100 dinarjev za uro dela v vinogradu, pa ni bilo nikerja. Mi, ki smo že zaposleni, pa bi lahko po drugi strani vsaj pošteno povedali svojim sodelavcem, ki so zrelj za upokožitve, naj se umaknejo mlajšim.

ZUHRA LOVIČ: Tudi jaz mislim, da si vsak želi opravljati poklic, za

katerega se je izšolal. Toda pretirano vztrajanje na družbenih podporah je le izkoriščanje.

ANKA KRAPAN: Solam se za poklic, s katerim je zelo težko dobiti delo. Zelo malo možnosti imam, da bi postala vzgojiteljica v vrtcu. Veliko vzgojiteljic zato dela kot varuhinje. Razumem pa tiste mlade, ki si želijo delati v svoji stroki. Človek drugače nima pravega veselja do dela in storilnost ni takšna, kot bi bila lahko. Mislim, da bi lahko tudi šole storile več, da bi dijaki lahko temeljito spoznali svoje bodoče delo. Predvsem bi potrebovali več prakse.

Veliko je bilo od zadnjega mladinskega kongresa naprej govora o dodatnih in novih možnostih zaposlovanja mladih. Omenjene so bile tudi tako imenovane mladinske kooperative. Ker sta med nami kar dve vzgojiteljici, me zanima, kaj menite o zamisli, da bi na primer v popoldanskem času organizirali varstvo za otroke, ki bi ga opravljale mlade vzgojiteljice brez zaposlitve. Zaposlene bi bile na primer pri vrtcu, delo pa bi opravljale v vrtcu ali po naročilu, na domovih?

MARIJA ZEMLJAK: Kar vidim težave, ki bi nastopile s prstorji. Poleg tega velja normativ, da se lahko organizira varovanje v vrtcu, če je prisotnih vsaj 14 otrok. Da ne govorim o nezaupljivosti ljudi, ki bi takšne popoldanske varuške sprejemali na dom.

ZUHRA LOVIČ: Meni pa se zdi zamisel zelo dobra. Veliko je namreč mater, ki bi potrebovale kakšno popoldne varstvo, pa se nima mo kam obrniti. Poleg tega vsak dan potrebujemo inštalaterje, serviserje, čevljarje in kaj vem koga še, pa je enostavno teh ljudi premalo. Mislim, da smo velikokrat preveč togj. Tisti, ki imajo zaposlitev, se ne potrudijo dovolj, da bi organizirali nova delovna mesta za nezaposlene.

MILOŠ MODIC: Ker si ravno omenila obrtnike, bi dejal, da vidim veliko možnost odpiranja delovnih mest prav v obrti. Mene na primer štipendira obrtnik v Novem mestu, pri katerem se bom po šoli tudi zaposlil kot steklar. Takšnih primerov bi bilo lahko več.

Kako se mladinska organizacija loteva reševanja teh problemov, ki seveda niso samo mladinski?

ZUHRA LOVIČ: Pri nas na Zavodu smo mladi zelo odprti za probleme sovrstnikov. Kadar odide naša delavka na porodniški dopust, takoj razpišemo delovno mesto za določen čas, tako da lahko mladi pri nas opravijo vsaj pripravništvo in strokovni izpit. Tudi štipendiste smo vse zaposlili. Starejši delavci pa se morajo avtomatično upokožiti, če izpolnjujejo pogoje za to.

MARIJA ZEMLJAK: V naši osnovni organizaciji mladine smo pred kratkim razpravljali o današnjem družbenem položaju mladih. Osnovni minimalni pogoj za življenje vsakega človeka je rešen stanovanjski problem. V vzgojno-varstveni organizaciji Mladi rod imamo polovico predvsem mladih delavcev z neurejenimi stanovanjskimi razmerami. Poleg tega ima 45

odstotkov delavcev, večinoma so to ženske, osebni dohodek nižji od starega milijona dinarjev. S tem denarjem se ne da stanovanjsko varčevati pa tudi stanovanjski sklad naše enote je preskromen za nakup vsaj enega stanovanja letno. Zato smo že junija vsi bežigraski vrtci predlagali, da bi občinska skupnost otroškega varstva iz svojih sredstev rešila tudi stanovanjske potrebe delavk v vzgojno-varstvenih organizacijah.

Bivanje povzroča težave tudi dijakom in študentom, ki niso iz Ljubljane. Kakšne so vaše izkušnje?

ANKA KRAPAN: Doma sam iz Nove Gorice in živim v Ljubljani, v najemniški sobi s kopalnico, za katero plačam na mesec skupaj z uporabo vode, elektrike in ogrevanja 2.500 dinarjev. Prav toliko plača tudi prijateljica, s katero si sobo deliva. Mislim, da ne plačujeva preveč. Bolj sem zadovoljna kot v dijaškem domu. Tam je življenje preveč brezosebno. Najbolj pa ubija dejstvo, da je vse že vnaprej načrtovano – ura hranjenja, počitka, spanja. Vem za primere, ko so mladi tudi pri oduševskih zasebnikih, ki oddajajo sobe, zelo izkoriščani. Mogoče bi bilo dobro, da bi tem ljudem odločneje stopili na prste ali pa bi mladi izgubili še tiste najemniške sobe, ki jih zdaj plačujejo preveč. Kdo ve?

JOŽE ZVER: Dijaški domovi so trenutno v težkem položaju, saj so na splošno premalo zasedeni in komaj zberejo denar za vzdrževanje. V preteklosti pa smo jih očitno načrtovali preveč. Potem se dogajajo tako smešne stvari kot lani, ko smo na silo preselili polovico dijakov iz doma na Gerbičevi ulici v naš dom, kjer so bivalni pogoji slabši. Seveda so se kmalu vsi spet preselili nazaj.

Je mladinska organizacija dovolj odprta za težave mladih? Katero so naloge, ki bi se jih morala najprej lotiti?

ANKA KRAPAN: Mladinska organizacija bi morala predvsem pritegniti v svoje vrste čimveč mladih. Peščica, ki je v mladinski organizaciji aktivna, pa se zdaj zanima le za svoj prosti čas, za šport in zabavo. Za težave svojih vrstnikov so velikokrat gluhi.

JOŽE ZVER: Delovati bi morali manj forumsko in vsiljivo. Mlade odbijajo obvezni sestanki in obvezne akcije.

MILOŠ MODIC: Mladi so preveč spolitizirani.

ZUHRA LOVIČ: Mislim, da se mladi premalo zavedajo, da je mladinska organizacija družbenopolitična organizacija in da lahko v njej rešijo svoje želje in težave. Ko je pionir sprejet v ZSMS, mu tega nihče ne pove. Na sploh starejši mladinci premalo sodelujejo z mlajšimi.

MARIJA ZEMLJAK: Mislim, da bi morala mladinska organizacija postati prva sredina, v kateri bi mladi reševali svoje probleme. To zaupanje si bo lahko pridobila le z uspešnimi akcijami in vzgledom. Dandanes pa dobre pobude velikokrat ostajajo v predalih.

Prebivalci krajevnih skupnosti Boris Kidrič, Anton Tomaž Linhart, Miran Jarc in Boris Zihel bodo počastili spomin na padle in umrle na komemoraciji ob spomeniku padlim krajanom v KS Boris Kidrič v petek, 28. oktobra 1983, ob 10. uri.

Vabljeni

ZK O RESOLUCIJI 84

Prednost dobrim delavcem

O resoluciji za prihodnje leto sta razpravljala tudi predsedstvo občinskega komiteja zveze komunistov in občinski komite. Njuna osnovna ugotovitev je bila, da bi morala biti resolucija začrtana bolj optimistično. To namreč dokazuje tudi doseženi letošnji uspehi. Prihodnje leto pa bodo predvidoma osnove za gospodarjenje – preskrbljenost z reprodukcijskimi materiali in možnosti uporabe blagovnih posojil – še boljše kot letos.

Člani predsedstva so opozorili, da je politično nesprejemljiva predvidena ničelna stopnja zaposlovanja v prihodnjem letu. Premajhni sta stopnji rasti družbenega proizvoda in industrijskega proizvoda, saj je bila tudi letos rasti družbenega proizvoda 2,5-odstotna, torej večja kot smo načrtovali. Oživiljanje naložbene dejavnosti, predvsem dokončanje Belinkine naložbe, mora vplivati na večjo rasti družbenega proizvoda v prihodnjem letu. Predvidena stopnja rasti izvoza pa je po mnenju predsedstva občinskega komiteja sprejemljiva, vendar ne sme ostati le pri besedah in načrtih. Zato bo treba v prihodnje konkretno spodbujati izvoz ter zamenjavo uvoza z domačimi reprodukcijskimi materiali. Izvoz mora biti tudi dohodkovno zanimiv in upravičen, nastopi na tujih trgih povezani. 18-odstotno povečanje izvoza prav tako ne more veljati za vse enako. Tisti, ki so že lani za toliko povečali izvoz, bodo

najbrž letos težko zmogli podoben napor. Potruditi se morajo, predvsem tisti, ki sploh še ne izvažajo ali pa zelo malo. Resolucija bi morala s konkretnim programom opredeliti tudi drobno gospodarstvo, tako obrti, ki jih bo občina razvijala, kot konkretne davčne olajšave.

Na seji občinskega komiteja zveze komunistov je bila razprava podobna. Mitre Koliševski je opozoril, da je ničelna stopnja zaposlovanja v prihodnjem letu nesprejemljiva tudi zato, ker se bo v občino predvidoma vrnilo 20 do 30 zdomcev, kar pomeni približno 100 novih delovnih mest. Jože Šeme je dejal, da so gospodarske težave poglabile kritično ustvarjalni nemir med ljudmi, zato bi morali tudi komunisti utrjevati vse subjektivne sile, da bomo naloge zares izpolnili. Začrtana rasti fizičnega obsega proizvodnje je po njegovem mnenju prenizka in ni stimulative. »Delavce je treba seznaniti z deležem, ki ga bodo morali za pokritje dolgov v tujini nekaj let plačevati iz celotnega družbenega prihodka,« je dejal Jože Šeme. »Le če bodo ljudje seznanjeni z vsem, bomo dosegli večjo proizvodnjo, izvoz in večji priliv od turizma.«

Lojze Šket je poudaril, da resolucija ni rožnata. »To pomeni, da se slabi kazalci ne bodo ustavili, le v letu 1984, ampak se bodo nadaljevali daleč v prihodnost. Komunisti se s takšno stagnacijo v bežigraskem gospodarstvu ne smemo sprijazniti. Brez predvidenega razvoja in z zaviranjem naložb niti doseženega

družbenega standarda ne bomo mogli več vzdrževati. To pa na ljudi vsekakor ne vpliva stimulative. Odločno moramo nasprotovati pristajanju na obstoječ položaj. Iskati moramo nove možnosti razvoja in notranje rezerve,« je dejal Lojze Šket. Poleg tega je tudi predlagal, naj resolucija predvidi urejanje stanovanjskega fonda in vseh nepravilnosti, na katere so naleteli bežigraski komunisti ob nedavnih stanovanjski aferi. Jože Korinšek je v razpravi poudaril, da se morajo komunisti na vseh nivojih boriti proti administrativnim in državnim posegom na tistih samoupravnih področjih, kjer ti niso potrebni. »Postaviti se moramo v bran samoupravljanju. Naš delavec je že veliko napravil za stabilizacijo, zato mu moramo zaupati tudi v resnejših gospodarskih razmerah,« je dejal Jože Korinšek. Hkrati je opozoril, da je v težkih gospodarskih razmerah tudi nizka stopnja rasti ni zanemarljiva.

Razprave vseh članov komiteja, med njimi tudi Lojzeta Novaka, pa so si bile edine, da nas nizko začrtani cilji ne smejo uspavati. Poiščimo že rezerve v svojem delu, ki jih še nismo izkoristili – od izmenskega dela, boljšega izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti, novih možnosti zaposlovanja v drobnem gospodarstvu do stimulative nagrajevanja po delu. Dobri in pridni delavci naj pridejo v ospredje.

VIDA PETROVČIČ